

ESCOLA PÚBLICA CATALANA

Joan Gibert i Salesas

Les aparences enganyen. Tot i que a primer cop d'ull podríem creure que ens trobem davant d'una reivindicació pagesa, d'una manifestació de grangers o d'una comparsa, es tracta d'una cosa ben diferent.

Aquesta fotografia en mida gegant va presidir les IV Jornades d'Escola Rural que l'any 1984 es van celebrar a Valls i van aplegar més de quatre-cents mestres d'arreu de Catalunya. Ens trobàvem en plena transició democràtica i les escoles del nostre país vivien un moment singular, barreja d'esperança i neguit, que va acabar generant un potent moviment col·lectiu de mestres. Aquesta efervescència es va manifestar d'una manera molt clara i activa a la comarca de l'Alt Camp, que va comptar amb el treball decidit i entusiasta d'un nodrit grup de mestres que, sense pretendre-ho, ha acabat fent història.

Per increïble que sembli, hem de tenir present que en aquella època, l'escola catalana ni tan sols existia; acabàvem de sortir de quaranta anys de dictadura en els quals la majoria havíem estat formats en *escuelas del Régimen*. La majoria d'homes i dones amb el títol de Magisterio Español a la butxaca no havíem estudiat ni català ni en català, i no teníem solvència en l'ús escrit d'un idioma que enteníem fonamental per construir una escola que es volia i volíem catalana. Si a això hi afegim el fet d'haver estat formats en tradicions pedagògiques anacròniques i conservadores, no trobareu estrany que el primer que se'ns acudís als mestres fos reunir-nos per posar els nostres dubtes en comú, per animar-nos a treballar colze a colze i per aprendre els uns dels altres.

En aquell moment, sabíem que l'escola catalana ningú no ens la faria: o la fèiem nosaltres o no es feia. Sé que es tracta d'una afirmació agosarada perquè, entre altres raons, ni nosaltres mateixos no sabíem allò que ara diem que sabíem. Aleshores els partits polítics eren incipients, embrionaris, i la feblesa que se'n derivava ens permet entendre al cap d'uns anys que el terreny de joc quedés lliure per als

mestres entusiastes que tenien a les seves mans l'oportunitat de jugar la partida de la seva vida i construir l'escola que havien somniat.

A les nostres contrades, no es va desaprofitar l'oportunitat i es va constituir el Grup Didàctic de l'Alt Camp, integrat per molts dels que són a la fotografia i per altres que hi falten. Des de la didàctica es proposava crear el material, inexistent en català, que facilités la tasca escolar del dia a dia: mapes, itineraris, estadístiques, dades i continguts que prenguessin com a referència l'entorn. Anar del més proper al més llunyà era la filosofia que orientava el fet pedagògic a les aules, del concret a l'abstracte era una altra forma d'enunciar el mateix principi.

La participació en les Escoles d'Estiu i la implicació en els Moviments de Renovació Pedagògica contribuïa a crear escola en el sentit més ampli del terme. Algunes de les fites més rellevants van ser la publicació del llibre *L'Alt Camp: marc físic, marc humà* i la posada en funcionament dels Festivals de Teatre Escolar, els quals continuen vius i vigents, encara avui, a Catalunya.

En tot cas, el Grup Didàctic de l'Alt Camp no va quedar circumscrit a les fronteres estrictes del territori comarcal i ben aviat va obtenir el reconeixement d'altres grups de mestres de Catalunya, de l'Estat espanyol i de l'Administració catalana, que va concedir el CRP-01, el primer Centre de Recursos Pedagògics, a la capital de l'Alt Camp. Casualitat o causalitat?

Fotografia que presidí les IV Jornades d'Escola Rural, l'any 1984. (Foto cedida per l'autor)